

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia SO Ewa Tomczyk
Protokolant	sekr. sąd. Dorota Piątek

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa P. S. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w P. Oddział w Polsce

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w P. Oddział w Polsce na rzecz powoda P. S. (1) następujące kwoty:

a) 75.000,00 (siedemdziesiąt pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

b) 1.200,00 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 200,00 (dwieście) złotych od dnia 1 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.000,00 (jeden tysiąc) złotych od dnia 12 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w P. Oddział w Polsce na rzecz powoda P. S. (1) kwotę 3.617,00 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje pobrać od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w P. Oddział w Polsce na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 3.825,00 (trzy tysiące osiemset dwadzieścia pięć) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej oraz kwotę 3.987,26 (trzy tysiące dziewięćset osiemdziesiąt siedem i 26/100) złotych tytułem zwrotu wydatków.

Sędzia SO Ewa Tomczyk

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 6 listopada 2015 roku pełnomocnik powoda P. S. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego ČESKA (...) Spółki Akcyjnej w P. Oddział w Polsce na rzecz powoda następujących kwot:

- 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25.09.2015 r. do dnia zapłaty,

- 500 zł tytułem odszkodowania obejmującego zwrot poniesionych przez powoda kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od 25.09.2015 r. do dnia zapłaty,

-1.000 zł tytułem skapitalizowanej renty za zwiększone potrzeby

wszystkie kwoty wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 września 2015 r. do dnia zapłaty.

Pozew zawierał również żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych. Wskazano, że roszczenia dochodzone są w związku z wypadkiem komunikacyjnym, któremu powód uległ w dniu 23 lipca 2015 r.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazał, że w wyniku postępowania likwidacyjnego strona pozwana uznała swą odpowiedzialność gwarancyjną za wypadek, któremu uległ powód i wypłaciła kwotę 5.000 zł z tytułu zadośćuczynienia, które wyczerpuje roszczenie powoda. W odniesieniu do roszczenia o rentę podniesiono, iż powód nie udowodnił zwiększonych potrzeb będących skutkiem wypadku (k.42-44).

Na rozprawie w dniu 24 października 2018 roku pełnomocnik powoda sprecyzował punkt 3 pozwu, wskazując, że kwota 1.000 zł dochodzona jest z tytułu odszkodowania z tytułu kosztów opieki osób trzecich (k. 448 odwrot).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 lipca 2015 r. w M., gmina U. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym uczestniczył powód P. S. (1) jako pasażer samochodu marki F. (...) o nr rej. (...). Pojazdem tym kierował J. P., który znajdując się na łuku drogi wpadł w poślizg, zjechał na lewe pobocze i uderzył przodem pojazdu w przydrożne drzewo. Jeden z pasażerów K. K. poniósł śmierć na miejscu, a dwaj pozostali: to jest powód oraz P. B. doznali obrażeń ciała.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II K 788/15 Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. uznał J. P. za winnego tego, że nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że zbliżając się do niebezpiecznego zakrętu w lewo, nie zachował należytej ostrożności jadąc z nadmierną i niebezpieczną prędkością, w następstwie czego utracił panowanie nad sterownością pojazdu, w następstwie czego pasażerowie pojazdu doznali obrażeń ciała, to jest przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. w zb. z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzył mu za ten czyn karę.

(dowód: wyrok z dnia 25 kwietnia 2016 roku - k.40 akt sprawy II K 788/16)

Pojazd sprawcy był ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w zakładzie ubezpieczeń prowadzonym pod firmą ČESKA (...) w Czechach.

(okoliczność bezsporna)

W związku z obrażeniami odniesionymi w wypadku powód przebywał do dnia 31 lipca 2015 r. w (...) Centrum (...) na Oddziale Chirurgicznym, szpital opuścił z zaleceniem unieruchomienia kończyny górnej prawej na temblaku na okres 5-6 tygodni.

W okresie od dnia 02.08.2015 r. do 17.10.2015 r. powód był leczony na Oddziale (...) Szczękowo-Twarzowej (...) w Ł., gdzie został poddany operacji zespolenia złamania jarzmowo- szczękowego.

(dowód: karty informacyjne leczenia szpitalnego – k. 16, 303)

Powód w obrębie narządu ruchu doznał urazu złamania wyrostka barkowego łopatki prawej bez przemieszczenia, z czym wiąże się długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 2 % z pozycji 99 lit. a) tabeli uszczerbków stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 18.12.2002 r.

Główne obrażenia u powoda dotyczyły twarzoczaszki.

Widoki na przyszłość i rokowania dla powoda z przyczyn ortopedycznych są dobre, albowiem obecnie funkcjonalnie kończyna górna prawa nie odbiega znacznie od stanu prawidłowego. Powód może podjąć pracę zarobkową łącznie z pracą fizyczną i nie należy spodziewać się ograniczeń w aktywności fizycznej i codziennych obowiązków.

Z przyczyn ortopedycznych powód nie wymaga rehabilitacji.

Koszty leków przeciwbólowych wynoszą około 20 zł miesięcznie.

(dowód: opinia biegłego ortopedy R. E. - k.62 i verte wraz z opinia uzupełniającą - k. 39)

Badanie TK przeprowadzone u powoda potwierdziło zrost wyrostka barkowego.

Jest bardzo mało prawdopodobne, aby przy zachowanej prawidłowo funkcji barku złamanie wyrostka barkowego bez przemieszczenia nie wygoiło się w okresie do lipca 2016 roku.

U powoda nie występują ograniczenia funkcji barku prawego, powód nie ma ograniczeń w wykonywaniu pracy, w tym pracy fizycznej.

Ze względu na dolegliwości bólowe i stosowaną ortezę powód miał ograniczenia w wykonywaniu takich podstawowych czynności codziennych jak kąpiel i utrzymanie higieny, ubieranie się, sporządzanie posiłków, utrzymanie porządku, zakupy, w okresie 4 tygodni w wymiarze 2 godzin dziennie, a przez następne 2 tygodnie 1 godziny.

(dowód: opinia biegłego ortopedy- traumatologa J. B. (1) - k. 413-415)

W następstwie doznanego urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu i stłuczeniem płatów czołowych u powoda po wypadku utrzymywały się bóle głowy, zaburzenia pamięci, zaburzenia snu. U powoda po przebyłym urazie ani obecnie nie występują objawy ogniskowego uszkodzenia centralnego układu nerwowego.

Po przebyłym wieloodłamowym złamaniu szczęki i kości jarzmowej po stronie prawej u powoda utrzymują się objawy neuropatii II gałęzi nerwu trójdzielnego (zaburzenia czucia i nieprzyjemne drętwienie w obszarze jej unerwienia, tkliwość palpacyjna punktu wyjścia tej gałęzi).

Cierpienia fizyczne powoda po przebyłym urazie spowodowane były przede wszystkim obrażeniami w obrębie twarzoczaszki oraz złamaniem wyrostka barkowego łopatki prawej.

Sam uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu i stłuczeniem płatów czołowych spowodował cierpienia fizyczne umiarkowanego stopnia (3 - 4 w 10-cio stopniowej skali (...)) trwające przez okres do 2 tygodni.

Późniejsze pourazowe bóle głowy powodowały i powodują cierpienia fizyczne niezbyt dużego stopnia (okresowo 1 -2 w skali (...)).

W zakresie neurologii przebyty uraz spowodował u powoda uszczerbek na zdrowiu w postaci:

- pourazowych bólów głowy, z czym wiąże się uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5 % z pkt 10 lit. a),
- pourazowego częściowego uszkodzenia II gałęzi nerwu trójdzielnego prawego, z czym wiąże się uszczerbek na zdrowiu w wysokości 5 % per analogiam do pkt 14.

Po przebytych urazach głowy u powoda nie stwierdzano deficytów neurologicznych, które powodowałyby ograniczenia w wykonywaniu czynności życia codziennego. Z przyczyn neurologicznych, przez kilka miesięcy (do 0,5 roku) powód powinien prowadzić uregulowany tryb życia, nie powinien wykonywać bardzo ciężkiej pracy fizycznej, przebywać długo na słońcu.

Po zakończeniu leczenia szpitalnego powód z przyczyn neurologicznych nie wymagał opieki i pomocy osób trzecich w czynnościach dnia codziennego.

Przebyty w dniu 23.06.2015 r. uraz głowy obecnie nie powoduje niezdolności powoda do pracy w charakterze pracownika fizycznego, a stwierdzone stłuczenie płatów czołowych jest względnym przeciwwskazaniem do pracy na wysokości.

(dowód: opinia biegłego neurologa B. S. - k.99-100)

W związku z urazem twarzoczaszki u powoda wystąpił 10 –cio % trwały uszczerbek na zdrowiu, w tym:

- 5 % - wygojone złamania zatoki szczękowej po stronie prawe z pourazową artropatią w lewym stawie skroniowo zuchwowym – z pozycji B 24 b,
- 5 % - uszkodzenie drugiej gałęzi nerwu trójdzielnego prawego A 14.

Blizna błony śluzowej nie jest szpecąca i nie zaburza czynności fizjologicznych, dlatego nie uzasadnia ustalenia uszczerbku na zdrowiu.

Po wypadku powód z powodu uszkodzenia twarzoczaszki odczuwał dolegliwości bólowe przez okres 14 dni i nie wymagał pomocy osób trzecich.

Z punktu widzenia chirurga szczękowego u powoda rokowania są pozytywne, nie przewiduje się możliwości pogorszenia stanu miejscowego.

(dowód: opinia biegłego chirurga szczękowego M. Ś. - k.108-109 oraz opinia uzupełniająca - k. 264)

W wyniku wypadku w dniu 23.07.2015 r. powód w zakresie narządu wzroku nie doznał bezpośredniego ani odległego urazu. Okolica prawej strony twarzy była obrzęknięta tuż po wypadku, było to spowodowane złamaniem kości jarzmowej prawej. Oczodół prawy nie uległ złamaniu, nie nastąpiło też uszkodzenie gałek ocznych. Obecnie ostrość wzroku obu oczu powoda jest prawidłowa, pole widzenia także. Również w badaniu (...) siatkówki nie występują odchylenia od stanu prawidłowego. Stan narządu wzroku nie stanowi przeciwwskazań do wykonywania pracy fizycznej.

(dowód: opinia biegłego okulisty D. -P.- P. - k.277- 279)

Badanie psychiatryczne powoda wskazuje na obniżenie wydolności psychomotorycznej, poczucie pewnego zmęczenia. Powód skarżył się na zaburzenia pamięci, bóle głowy, uczucie leku przed podróżą samochodem, martwi się o przyszłość. U powoda nie występują cechy zaburzeń depresyjnych. Wypadek, któremu uległ powód w dn. 23.07.2015 roku skutkowało wystąpieniem u niego urazu psychicznego. Po wypadku powód korzystał z pomocy psychologicznej. Mechanizmy obronne jego psychiki w wyniku wypadku zostały osłabione i nadal funkcjonują z osłabieniem (powód nie przepracował traumy), ale nie uniemożliwiają funkcjonowania w rolach życiowych. Nadal jednak utrzymują się stany lękowe podczas jazdy samochodem, będące skutkiem urazu psychicznego związanego z wypadkiem. Są one wskazaniem do oddziaływań psychoterapeutycznych.

Całość tych zaburzeń mieści się w spektrum zaburzeń nerwicowych z punktu 10 lit. a) tabeli uszczerbków i wiąże się z 5-cio procentowym długotrwałym uszczerbkiem na zdrowiu. Nie ma psychiatrycznych przeszkód do wykonywania prac fizycznych, powód nie wymagał i nie wymaga opieki psychiatrycznej.

(dowód: opinia biegłego psychiatry J. B. (2)– k. 247-249, opinia biegłej psycholog M. P. k.346-349)

W związku ze złamaniem kości nosa ze skrzywieniem przegrody nosowej (powodującej niedrożność lewego wspólnego przewodu nosowego) powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 5% - pozycja P 20 lit. b) tabeli uszczerbków.

Obecny stan nosa jest wynikiem rozległego urazu kości twarzoczaszki po wypadku komunikacyjnym z dnia 23 lipca 2015 roku. Cierpienia związane z urazem nosa nałożyły się na cierpienia wynikające z pierwszoplanowych złamań kości szczęki i kości jarzmowej. Złamanie kości nosa nie wymagało szczególnego postępowania i szczególnych leków. Radykalną poprawę autonomicznych stosunków we wnętrzu nosa można uzyskać po rutynowej operacji chirurgicznej przeprowadzonej na każdym oddziale laryngologicznym w ramach NFZ.

(dowód: opinia biegłego laryngologa A. L. - k.377-382)

Powód przez okres jednego roku był uznany za osobę niezdolną do pracy, pobierał w tym czasie świadczenia z ubezpieczenia społecznego w postaci zasiłku chorobowego, a następnie świadczenia rehabilitacyjnego. Po zakończeniu okresu zasiłkowego Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał powoda za zdolnego do pracy.

(dowód: dokumentacja orzecznicza - k.132 – 134, k.194 – 196)

Pismem z dnia 24 sierpnia 2015 r. (które wpłynęło do strony pozwanej w dniu 31 sierpnia 2015 r.) powód zgłosił szkodę i wezwał pozwanego do wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł oraz zaliczki na koszty leczenia w kwocie 2.000 zł.

Pismem z dnia 9 listopada 2015 roku strona pozwana przyznała powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 5.000 zł.

(dowód: pismo – k. 299 -300, pismo – k. 328)

Powód ma 28 lata, wykształcenie podstawowe, nie ma zawodu, pozostaje w konkubinacie, z którego urodziło się troje dzieci w wieku 7, 5 i 4 lat. W czasie wypadku podróżował na tylnym lewym siedzeniu i miał zapięte pasy bezpieczeństwa.

W czasie pobytu w szpitalach powoda odwiedzała konkubina oraz matka z ojczymem.

Po powrocie ze szpitala ojczym woził powoda do placówek medycznych, w których leczył się powód, matka i ojczym pomagali powodowi oraz jego konkubinie w opiece nad dziećmi i w prowadzeniu domu. Matka i konkubina przez okres 8 tygodni przygotowywały dla powoda specjalną dietę płynną, pomagały w karmieniu, przy czynnościach samoobsługi.

Przed wypadkiem powód funkcjonował w społeczeństwie jak zdrowy młody człowiek. Chodził na imprezy, jeździł na ryby. Od wypadku nie jeździ na ryby, jak twierdzi z uwagi na problemy z barkiem. Po wypadku z uwagi na ból ręki nosił temblak, za który zapłacił 350 zł, nadto zażywał leki przeciwbólowe ketonal 600, I., P. oraz maści przeciwbólowe. Po wyczerpaniu okresu zasiłkowego powód podjął pracę jako pomocnik na budowie, pracował krótki czas, a następnie do końca okresu na jaki umowa była zawarta przebywał na zwolnieniu lekarskim. Następnie powód zarejestrował się jako bezrobotny, otrzymał skierowanie do pracy na budowie, odmówił podjęcia pracy, w związku z czym został skreślony na 3 miesiące z listy osób bezrobotnych. Powód od roku czasu nie leczy się specjalistycznie.

Po wypadku w związku z urazem szczęki powodowi zaczęły wypadać zęby, w związku z czym leczony był w Ł. na ul. (...), gdzie woził go ojczym.

Konkubina powoda nie pracuje, rodzina utrzymuje się z programu 500+ oraz z pomocy społecznej w łącznej kwocie około 2.100 zł, dodatkowo powoda wspiera finansowo matka.

(dowód: protokół przesłuchania P. S. (2) jako świadka - k. 75 akt sprawy 2 Ds. 683/15, zeznania świadków: M. K. - k.449 i verte M. T. (1) - k. 449 verte-450, przesłuchanie powoda - k.450 odwrót – 452)

Przed Sądem Okręgowym w Piotrkowie Tryb. toczyło się sprawie sygn. akt I C 126/17 postępowanie z powództwa P. B. będącego uczestnikiem wypadku z dnia 23 lipca 2015 r. W toku postępowania został dopuszczony dowód z opinii biegłego do spraw rekonstrukcji wypadków drogowych P. K., który stwierdził w oparciu o protokół oględzin uszkodzonego pojazdu marki F. (...), że w pojeździe tym została lekko pochylona w kierunku przodu nadwozia pojazdu kanapa tylna, co mogło wskazywać, że pochylenia kanapy było związane z masą osób siedzących na niej z zapiętymi pasami bezpieczeństwa, które skutkiem uderzenia zaczęły przemieszczać się do przodu pojazdu „ciągnąć” kanapę.

(okoliczność znana Sądowi z urzędu)

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 11 grudnia 2015 r.

(dowód: potwierdzenie odbioru – k. 40)

Stan faktyczny w ustalonym zakresie wynika z dowodów przedstawionych Sądowi w toku postępowania i powołanych wyżej.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków drogowych. Dowód ten został zgłoszony na okoliczność ustalenia czy powód posiadał w dacie wypadku zapięte pasy bezpieczeństwa oraz czy zapięcie pasów uchroniłoby go od doznania obrażeń ciała (k. 42 odwrót). Jak wynika ze stanowiska procesowego strony pozwanej pozwany nie kwestionował co do zasady swej odpowiedzialności gwarancyjnej, a sporna pozostawała jedynie wysokość roszczenia. Strona pozwana nie podniosła zarzutu przyczynienia się poszkodowanego do wypadku. Wobec tego stanowiska zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy było ustalanie w drodze opinii biegłego kwestii, które strona pozwana wskazała jako tezę dla biegłego. Wskazać należy, że przedmiotem dowodu mogą być jedynie fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.), a nadto fakty sporne, - nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną (art. 229 k.p.c.). Strona pozwana nie kwestionowała zasady swej odpowiedzialności, w szczególności nie powoływała się na okoliczności egzoneracyjne z art. 435 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c., ani nie podniosła zarzutu przyczynienia. Nadto jak wynika z opinii wydanej w sprawie I C 126/17 obiektywny fakt w postaci pochylenia tylnej kanapy do przodu może świadczyć o tym, że osoby na niej siedzące miały zapięte pasy bezpieczeństwa.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Okoliczności samego wypadku, rodzaj doznanych przez powoda obrażeń ciała i zaistnienie przesłanek odpowiedzialności deliktowej sprawcy wypadku (wynikające z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c.) za skutki tego zdarzenia nie budziły wątpliwości i nie były przedmiotem sporu między stronami. Poza sporem było także, że pojazd, którego kierujący wyrządził szkodę był objęty zawartym u strony pozwanej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, a co za tym idzie, że pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie doznanej przez powoda na podstawie art. 822 k.c. oraz art. 34 ust. 1 i art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., Nr 392). Niesporne było również, że u powoda nastąpiło uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia, który uprawnia go do żądania od pozwanego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w myśl art. 445 § 1 k.c. oraz odszkodowania obejmującego zwrot kosztów opieki na podstawie art. 444 § 1 k.c.

Kwestią sporną pozostawała wysokość dochodzonych pozwem roszczeń.

Przyznanie **zadośćuczynienia** pieniężnego za doznaną krzywdę – w myśl art. 445 §1 k.c. - zależy od uznania Sądu a zadośćuczynienie powinno być odpowiednie.

Ma ono rekompensować krzywdę ujmowaną jako cierpnie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego. W konkretnych sytuacjach musi to prowadzić do uogólnień wyrażających zakres doznanej przez poszkodowanego uszczerbku niemajątkowego.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, który twierdził, iż wypłacona już na rzecz powoda kwota 5.000 zł jest adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy, a żądanie dalszej kwoty z tego tytułu jest zbyt wygórowane. Rozmiar krzywdy i cierpień, jakich doznał powód wskutek wypadku zasługuje na wyższe zadośćuczynienie niż dotychczas wypłacone. Należy zwrócić uwagę, iż sam wypadek, w którym poszkodowany doznaje urazu nie ze swej winy, jest zdarzeniem niosącym poczucie pokrzywdzenia i przeżyciem negatywnym, których całokształt składa się na pojęcie niematerialnej krzywdy kompensowanej zadośćuczynieniem.

Nie budziło wątpliwości, że zaistniałe zdarzenie było źródłem cierpień fizycznych powoda. Sąd wziął pod uwagę charakter uszkodzenia ciała oraz jego skutki. Powód doznał urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu, złamania kości szczękowej i nosowej oraz złamania wyrostka barkowego. Wypadek spowodował dolegliwości bólowe głowy i barku, które utrzymywały się nie tylko w czasie pobytu powoda w szpitalu, ale i po wypadku, które ograniczały okresowo aktywność życiową powoda. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, że powód doznał 27 - procentowego uszczerbku na zdrowiu.

Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych neurologa i ortopedy J. B. (1). Jeśli chodzi o opinię biegłego neurolog wskazać należy, że biegła ta w sposób jednoznaczny w swej opinii wskazała, że powód nie cierpi, mimo rozpoznania postawionego w dniu 20 sierpnia 2015 r. przez lekarza neurologii, na encefalopatię pourazową, dlatego też nie zachodziła potrzeba uzupełnienia tej opinii. Także zupełna była opinia biegłego J. B. (1). Wskazać należy, że była to druga wydana w sprawie opinia biegłego o specjalności z zakresu ortopedii. Opinia ta we wnioskach końcowych co do wygojenia złamania wyrostka barkowego była zgodna z opinią biegłego ortopedy R. E.. Powód nie stawiał się dwukrotnie na badanie wyznaczone przez zbiegłego J. B., dlatego opinia została wydana bez badania powoda. Biorąc pod uwagę wskazaną przez pełnomocnika powoda we wniosku o uzupełnienie opinii przyczynę niestawiennictwa przez powoda na badaniu, tj. to że powód nie miał z kim jechać na to badanie, nie było uzasadnionych powodów do zlecenia biegłemu uzupełnienia opinii i powód musi ponosić konsekwencje niestawiennictwa na dwukrotnie wyznaczone badanie.

Niezależnie od tego wskazać należy, że procentowy rozmiar uszkodzeń ciała jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 47/05, Monitor Prawa Pracy 2006/4/208).

Skutki wypadku dla zdrowia powoda zostały ustalone na podstawie opinii biegłych: ortopedów, neurologa, chirurga szczękowego, psychiatry, okulisty, laryngologa i psychologa, którzy sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą powoda. Sąd podzielił wydane w sprawie opinie, jako że zostały sporządzone zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej oraz przez specjalistów o niekwestionowanym poziomie wiedzy.

Sąd uwzględnił również związane z chorobą cierpienia psychiczne powoda tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi oraz następstwami rozstroju zdrowia. Przedmiotowe zdarzenie w sposób diametralny zmieniło sposób funkcjonowania powoda, powód z osoby sprawnej fizycznie i aktywnej stał się na okres 1 roku osobą niepełnosprawną, wypadek ograniczył jego możliwości zarobkowania, towarzyszy mu do dziś lęk drogowy. Nadto został uwzględniony dyskomfort spowodowany koniecznością korzystania z pomocy rodziny w codziennych czynnościach. Istotną dolegliwość stanowiła również konieczność stosowania specjalnej diety w związku ze złamaniem szczęki.

Biorąc pod uwagę opisane wyżej okoliczności stosowną dla powoda kwotą tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przy uwzględnieniu już wypłaconej mu kwoty 5.000 zł jest suma 75.000 zł. Kwota ta z jednej strony będzie odczuwalna dla pokrzywdzonego i będzie stanowić rekompensatę za doznane cierpienia psychiczne, a zatem uwzględnia kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, z drugiej strony jest umiarkowana i nie będzie prowadziła do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda mając na uwadze aktualny poziom życia społeczeństwa, a dalej idące powództwo w tym zakresie jako wygórowane zostało oddalone.

W przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołania rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania zawierają przepisy art. 444 oraz 361 § 2 k.c.

Jeśli chodzi o wysokość odszkodowania, to w świetle art. 444 § 1 k.c. obejmuje ono wszystkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeśli są konieczne i celowe.

Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznanym uszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia). Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania.

Powód dochodził z tytułu odszkodowania łącznie kwoty 1.500 zł, w tym kwoty 500 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia oraz kwoty 1.000 zł stanowiącej zwrot kosztów opieki.

Kwota 500 zł z tytułu kosztów leczenia nie może być uznana za wygórowaną, jeśli się zważy, że powód kupił temblak za 350 zł, potrzebował środków przeciwbólowych oraz dojeżdżał do placówek medycznych w okresie kiedy po wypadku leczył się specjalistycznie. Ścisłe udowodnienie wysokości szkody obejmującej odszkodowanie z tytułu kosztów leczenia mogło być przewyżnione w drodze przepisu art. 322 k.p.c., który daje pewną swobodę decyzyjną sądowi w tym zakresie.

W toku postępowania zeznaniami świadków: M. K. i M. T. (2) oraz dowodem z opinii biegłego ortopedy zostało udowodnione, że na skutek wypadku zwiększyły się potrzeby powoda w związku z koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich. Niezbędną opiekę świadczyła mu mama oraz konkubina, wymiar czasowy tej opieki został ustalony w oparciu o opinię biegłego ortopedy J. B., który wskazał, że opieka ta była konieczna przez okres 1,5 miesiąca, w tym przez 4 miesiące w wymiarze 2 godzin na dobę, a przez następne 2 tygodnia – przez 1 godzinę na dobę. Wskazany zakres i wymiar czasowy opieki został w całości zaaprobowany przez obie strony.

Sąd uznał przy zastosowaniu art. 322 k.p.c., że zawnioskowana przez pełnomocnika powoda stawka 10 zł za 1 godzinę opieki nie jest wygórowana.

Zatem uwzględniając ustalony wymiar opieki $\{(28 \text{ dni} \times 2 \text{ h} \times 10 \text{ zł h}) + (14 \text{ dni} \times 1 \text{ h} \times 10 \text{ zł})\}$ należały się zwrot kwoty 700 zł, a dalej idące powództwo jako wygórowane podlegało oddaleniu.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli

Komunikacyjnych. Żądanie w zakresie zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę było uzasadnione i udokumentowane już na etapie postępowania likwidacyjnego, odsetki przewidziane w art. 481 k.c. powinny być zasądzone od dnia, w którym zgodnie z przepisami prawa ubezpieczyciel zakończył lub powinien był zakończyć postępowanie likwidacyjne i wypłacić należne świadczenie. Jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego, lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., uprawniony nie ma możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu, powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawodawcę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 446 § 4 k.c. możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 roku, I CSK 243/10, LEX nr 848109). Sąd uwzględnił nadto zasadę, zakład ubezpieczeń nie pozostaje w opóźnieniu co do kwot nie objętych „jego decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por. wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98 OSNC 2000/2/31/52).

Skoro żądanie zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł i odszkodowania obejmującego zwrot kosztów leczenia zostało zgłoszone stronie pozwanej w dniu 31 sierpnia 2015 r., strona pozwana przy uwzględnieniu 30 –dniowego terminu z art. 14 ust.1 ustawy pozostawała w opóźnieniu w zapłacie kwoty dochodzonej z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania obejmującego zwrot kosztów leczenia od dnia 1 października 2015 r., zaś w zakresie pozostałej kwoty od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu, to jest od dnia 12 grudnia 2015 r., bowiem roszczenie to nie zostało zgłoszone w postępowaniu likwidacyjnym, stało się zatem wymagalne po doręczeniu odpisu pozwu, a dalej idące roszczenie odsetkowe zostało oddalone.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 100 zd. 2 k.p.c.

Ponieważ powód uległ tylko co do nieznacznej części swego roszczenia, Sąd włożył na stronę pozwaną obowiązek zwrotu wszystkich poniesionych przez niego kosztów procesu tj. kosztów zastępstwa procesowego ustalonych na kwotę 3.600 zł stosownie do § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 r., poz. 1667) oraz wydatek na opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

Podstawę rozstrzygnięcia o pobraniu od strony pozwanej nieuiszczonych kosztów sądowych (opłaty sądowej od pozwu w kwocie 3.825 zł oraz wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego w łącznej kwocie 3.987,26 zł) stanowiły przepisy art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 300) w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c.

Sędzia SO Ewa Tomczyk

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony pozwanej.

26.11.2018 r.